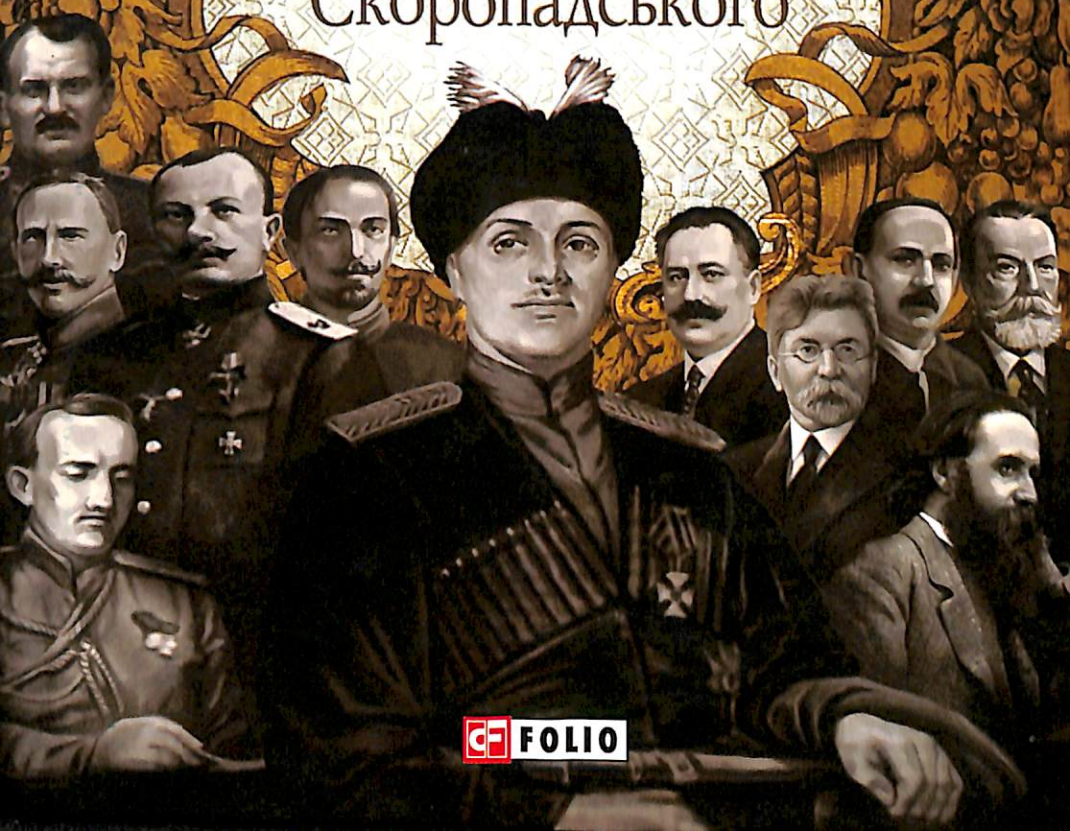

Данило
ЯНЕВСЬКИЙ

Проект
«УКРАЇНА»

або
Спроба
Павла
Скоропадського

CF FOLIO

94(477)

Я 60

Данило
ЯНЕВСЬКИЙ

Проект
«УКРАЇНА»,

або
Спроба
Павла
Скоропадського

БІБЛІОТЕКА ХУПС

№ 131056

НАВЧАЛЬНИЙ ФОНД

A127788

Харків
«ФОЛІО»
2010

ББК 63.3(4УКР)

Я60

Художник-оформлювач

Є. В. Вдовиченко

Яневський Д. Б.

Я60 Проект «Україна», або Спроба Павла Скоропадського /Д. Б. Яневський; худож.-оформлювач Є. В. Вдовиченко. — Харків: Фоліо, 2010. — 284 с.

ISBN 978-966-03-5270-4.

Нова книга журналіста, телеведучого, доктора історичних наук є черговою частиною навчального посібника для політиків, журналістів, політологів та любителів з написання, переписування та удосконалювання Конституції України.

На сторінках цієї книги автор намагається сформувати цілісне, несуперечливе, ясне уявлення про феномен Української гетьманської держави 1918 року. На його думку, багатьом публіцистам та історикам, які досліджували цю тему, попри їх тривалі і впertі зусилля бракує об'єктивності. Він не зміг утриматися від спокуси сформулювати свій варіант відповіді на питання: якою бачив цю українську державу її засновник — Павло Скоропадський? Якими були політична форма та зміст цієї держави? Та чому загинуло це, за словами автора, «єдине державне утворення на території сучасної України, яке мислилося його фундаторами та будівниками як правове та демократичне»?

ББК 63.3(4УКР)

ISBN 978-966-03-5270-4

© Д. Б. Яневський, 2010

© Є. В. Вдовиченко, художнє оформлення, 2010

ЗМІСТ

Частина I

Вступна заувага	3
Українська Держава/Гетьманат: сучасний стан розуміння проблеми	6
Зауваження автора	14
Українська Держава/Гетьманат: стан розуміння проблеми — продовження	15
Висновок автора	21
Ігрова площа Павла Скоропадського	22
Хто такий Павло Скоропадський?	32
Перспективи Почвірного союзу після Бреста	36
Підготовка перевороту	38
Хто такий Вільгельм Гренер?	40
Німецько-австрійська окупація: pro et contra	41
Німецько-австрійська окупація: погляд з Берліна	43
Німецько-австрійська окупація: погляд з Відня	46
Підготовка перевороту — продовження	48
29 квітня	50
Хто такий Дашкевич-Горбацький?	51
29 квітня — продовження	52
29 квітня. Оцінки сучасників	55
2 травня	59
Хто такі міністри Української Держави?	61

Частина II

Установчі документи Української Держави	79
«Процеса до всього українського народу»	81
Конституція нового режиму	84

Конституція нового режиму — оцінки	85
Конституція нового режиму — продовження	87
Установчі документи Української Держави: оцінки сучасників	89
«Тимчасовий закон про верховне управління державою на випадок смерті, тяжкої хвороби і перебування поза межами держави Ясновельможного пана Гетьмана всієї України»	90
«Тимчасовий закон про верховне управління державою»	92
«Закон про громадянство Української Держави»	93
Виборчий закон	96
Висновок автора	97

Частина III

Законотворчість Української Держави	98
Рада Міністрів Української Держави. Загальний огляд діяльності	100
Які проблеми вирішували міністри Скоропадського?	103
Висновок автора	105
Які проблеми вирішували міністри Скоропадського? — продовження	107
Хто такий Конрад Диновський?	107
Уряд vs окупаційна військова адміністрація	108
Розмежування сфер компетенції	110
Виконання умов Берестейської мирної угоди	111
Міркування автора	112
Спільні проекти	113
Формування владних інститутів	115
Формування держустанов та формалізація управління державою	115
Мала Рада Міністрів	117
Створення судової влади	121
Місьцеве самоврядування	122

Частина IV

Запровадження протекціоністських та адміністративних заходів регулювання економіки	125
Розбудова фінансових інститутів	129
Джерела фінансування урядових програм	131
На що асигнувала гроші Українська Держава?	132
Відновлення залізниць	135
Соціальні питання в діяльності Ради Міністрів	136
Військовополонені та інваліди війни	136
Робітничі питання	137
Допомога жертвам вибуху на Печерську	139

Частина V

Зовнішньополітична діяльність. Перші кроки	140
Зовнішньополітична діяльність: кадри	142
Хто такий Дмитро Дорошенко?	143
Зовнішньополітична діяльність: кадри — продовження	145
Розбудова диппредставництва	145
Хто такий Федір Штейнгель?	146
Хто такий В'ячеслав Липинський?	147
Розбудова диппредставництва — продовження	149
Паризька мирна конференція	150
Гіпотеза автора	151
Паризька мирна конференція — продовження	152
Хто такі Енно, Коростовець, Могилянський та Раух?	152
Небільшовицькі російські державні та військові формації	154
Румунія	158
Хто такий Борис Баженов?	158
Холмщина	159
Радянська Росія	160
Хто такий Сергій Шелухін?	160
Радянська Росія — продовження	161
Антанта	164
«Етнографічні» «українські» землі	164

Частина VI

Збройні сили	170
Мобілізаційний ресурс Української Держави. УГА	171
Мобілізаційний ресурс Української Держави. Січові стрільці	175
Створення національних Збройних сил	177
Перший крок	178
Хто такий Олександр Лігнау?	178
Перший крок — продовження	180
Військові інституції	181
Присяга	182
Деполітизація Збройних сил	183
Чорноморський флот	184
Хто такий адмірал Немітц?	184
Хто такий капітан Максимов?	185
Мобілізаційний ресурс Української Держави. Козацтво	186
Мобілізаційний ресурс Української Держави.	186
Колишня російська армія	188

Хто такий Ніколай Головін?	190
Що з'ясував генерал Головін?	192
Висновок автора	194
Мобілізаційний ресурс Збройних сил УД — продовження	195

Частина VII

Аграрна реформа	198
«Боротьба» з погромницьким рухом	205

Частина VIII

Наука, культура та освіта. Ідеологія процесу	210
Практика процесу	212
Вища школа	215
Середня, нижча школи та вчительські курси	218
Національна бібліотека	220
Академія наук	221
Заклади культури	222
Інше	223
Українізація установ	224

Частина IX

Український Національний союз —	
Український Національно-Державний союз	226
Висновок автора	228
Український Національний союз —	
Український Національно-Державний союз — продовження	229
Констатація автора	230
Український Національний союз —	
Український Національно-Державний союз — продовження	230

Частина X

Кінець Першої світової і нові виклики режиму Скоропадського	232
Рада Міністрів: 24 жовтня	238
Висновок автора	243
Угода Скоропадський—Краснов	243
Висновок автора	246
Угода Краснов—Скоропадський: оцінки contra	246
Угода Краснов—Скоропадський: оцінки pro	247
Висновок автора	250

Частина XI

УД: ендшпіль	251
Рада Міністрів. 14 листопада	252
Хто ці люди?	253
Створення масової армії	258
Хто такий генерал Келлер?	258
Хто такий генерал Долгоруков?	259
Створення масової армії — продовження	260
Останні дні старої Європи	263
Останні дні Української Держави	264
15 листопада	264
16 листопада	267
18 листопада	267
25 листопада	268
29 листопада	268
30 листопада	269
2 грудня	270
Констатація автора	272
Останні дні Української Держави — продовження	272
3 грудня	272
5—10 грудня	273
11 грудня	273
Хто такий Борис Гернгросс?	274
11 грудня — продовження	274
12 грудня	275
14 грудня	275
Петлюра	276
Замість епітафії	278